

DE STENEN VAN VENETIË

BLEKE ROEIER OP WEG NAAR DE STAD

Je zag een roeiboort van het Lido komen.
De roeier had een glazen staaf als roer.
Twee stokvissen als riemen. Door zijn lome
Slagen leek hij je teder, maar ook stoer.

Zijn aanschijn was welhaast van paarlemoer.
Zijn ogen sagen stadwaarts als fantomen,
Zijn lippen rilden woordeloos. Vervoerd
Leek hij, vervuld van welke weke dromen?

Je stond te kijken op de Campanile,
Door een toneelkijker. Je adem stokte.
Hij hees zich, bleek als marmer, op de oever.

Je zag hem zwoegen. Hij bewoog zich stroever
En stroever, totdat hij uiteenviel en
Verging tot zwarte, walgelijke brokken.

HET LABYRINT

't Was in de Calle delle Case Nove
Dat wij niet verder konden, en bekenden
Verdwaald te zijn. Owee, 't was even over
Drieën in de nacht. Een ongekende

Pracht van sterren kweet zich, hoog daarboven,
Van al haar sierende, erkende taken.
We konden haar verlichting zeker loven,
Doch hadden er maar weinig aan als baken.

We liepen met versnelde stap terug
Door al die sloppen, gangen, nauwtjes, stegen,
En kwamen er geen dooie diender tegen.

Steeds door die stegen, sneller steeds, heel vlug,
En zagen eensklaps een bekende brug!
Hosannah zingend zijn we ineengezegen.

DE DROOM VAN EEN DORPSJONGEN

Nu ken ik alle kaden, alle stegen,
En de Palazzo's. En ik voel me warm.
Ik liet mijn hart hier achter, allerwegen.
(En op de Academie-brug mijn arm,

Mijn nier op de Rialto. En mijn lever,
Die liet ik achter op het Arsenaal.)
O, deze stad is boven spot verheven...
Maar zelf een rarekiek en toverzaal.

Hier kan men zeer voornaam de pijp uitgaan
In een van die gesloten, hoge panden,
Zelfs als een oplichter nog niet banaal.

O, bij mijn uitvaart, hoop ik, zal je staan
Op een der bruggen van de Canal Grande
En mij voorbij zien glijden als een aal.

THE STONES OF VENICE

PALE OARSMAN ON HIS WAY TO THE CITY

You saw a rowboat coming from the Lido.
The oarsman's rudder was a stave of glass;
His oars two stockfish; burly of frame he seemed to
You, through sluggish strokes, to hint of tenderness.

His countenance was pearly in its sheen.
His eyes like phantoms gazed towards the mainland,
His lips were trembling wordlessly. He seemed
Entranced, enraptured by what flimsy dreamland?

You studied him from the Campanile through
Opera glasses - caught your breath, when, pale as
Marble, he hauled his bulk up on the near-shore.

You saw him toil. His movements now appeared more
Jerky, till he began to come apart, to
Crumble into blackish, repulsive pieces.

THE LABYRINTH

We found out in the Calle delle Case
Nove we could go no further, admitted
We'd lost our way. Oh dear, we were now facing
3am plus. Above, the stars acquitted

Themselves, in quite unmatched magnificence, of
All their accepted, decorative duties.
We could but praise the light they shed - the sense of
Place their beacon gave, alas, was muted.

At quickened pace we hurried back, through all
Those alleys, lanes, those passages and byways -
Meeting no living soul in all the tried ways -

Faster we went, still faster, glimpsing all
At once a bridge we thought we could recall!
Thank God! we cried, collapsing gently sideways.

THE DREAM OF A VILLAGE LAD

The quays, I know them all now, the alleyways
And the Palazzos. Makes me feel real warm.
I've left my heart behind here, lots of places,
(And on the Academy bridge my arm,

The Rialto my kidney. And my liver -
Left at the Arsenale I recall.)
Oh, Venice as a city can deliver...
Though it's a peep-show and a magic-hall.

Here you can snuff it in the poshest style
In some old locked-up mansion stuffed with riches,
Even a swindler needn't feel a heel.

Oh, on my exit, hope you'll stand awhile
On one of the huge Grand Canal's fine bridges
And watch me gliding past just like an eel.

LAMPIONNEN EN GUIRLANDEN

Varend op een versierde staatsiesloep
Passeerden ze de uitgeholde huizen.
Uit de eenmaal drukbevolkte stoep
Staken daar de waterleidingbuizen.

Ze voeren fier door de kapotte sluisen
En zongen: *We gaan het zeegat uit.*
Met goud bestikt waren hun wambuizen.
Hun smaragd puilde de kombuis uit.

In de verte rookten nog de huizen.
Dood zand dwarrelde er in de goot,
Op het water dreven oude fornuizen,

Maar alles mijlenver achter hun boot.
En toen zij de zee al hoorden suizen
Zonken ook zij. O, als een idoot.

DE STAD

Hier dolen dode vogels, zweven grandes
Uit langvervlogen tijden over torens,
De kerkhoven zijn hoger dan de Andes!
Stil, jongen, stil. (Bedaar.) Nou moet je horen.

Herinner je je wel het eerste uur
Dat wij hier waren? Dat de vierhoek rond,
De voetknecht keizer werd, het water vuur,
De zon melaats, de horrelvoet gezond?

(Stil toch, bedaar: het is maar poëzie,
Het is maar dichtelijk.) Doch ai! Hoor *hoe*
In het water de doden joelen, toe,

Luister hoe heel je leven samenhangt
Met alles wat hiernaar terugverlangt,
En niet met god-weet-wat of die-en-die.

DE STANK

Vandaag stonk alles werkelijk dubbelop.
Uit alle kieren steeg een walm omhoog
Die bijna onverdraaglijk was. 't Grondsop
Dat opgeborreld kwam leek gal en loog.

En uit de sponningen perste zich gas.
Je vroeg de gondelier om haast te maken.
Je zag de muren van de huizen kraken
En hoe de verf eraf gebladderd was.

'Maak voort, maak voort!' Je wilde het kanaal
Verlaten, een riool van gier en slijm,
En koersen naar Palladio's kathedraal.

Maar je bleef steken in de grauwe prut
Voor het paleis van Peggy Guggenheim,
Die ouwe, smakeloze Yankee-trut.

CHINESE LANTERNS AND FESTOONS

On board a ceremonious, decked-out sloop
They passed the rows of undermined old houses.
And from the formerly well-trodden stoop
The one-time water-pipes stuck out like hoses.

They proudly passed through locks in need of pitching.
We're putting out to sea, they sang aloud.
Their jerkins were embroidered with gold stitching
From the caboose their emerald swelled out.

The smoke still came from the now distant housing
Dead sand was swirling in the gutter-drain.
Upon the water old stoves drifted, drowsing,

Though all was miles behind their craft's long train.
No sooner did they hear the sea carousing
Than they sank too. Like someone with no brain.

THE CITY

Here dead birds roam, above the towers the grandees
From times so long since flown are gently floating,
The graveyards now are higher than the Andes!
Quiet, laddie, quiet. (Calm down.) This is worth noting.

You can of course remember the first hour
That we were here? The square becoming round,
The footman emperor, the water fire,
The sun a leper and the club-foot sound?

(Keep quiet, calm down: it's only poetry,
It's only turns of phrase.) But ow! That *roar*
Of the dead in the water, listen, more,

Listen how your entire life is in touch
With everything that hankers back to such,
And not with god-knows-what or he-or-she.

THE STENCH

Today the stench was really twice as bad.
From every chink thick smoke rose to the sky
That almost made you gag. The dregs that had
Come gurgling upwards looked like bile or lye.

And from the rebates percolated gas.
You asked the gondolier to move on faster.
You saw in houses cracks in walls and plaster
And how the paint was peeling off en masse.

'Hurry, please, hurry!' You would bear no more
That canal sewer full of slurry, slime,
And sought Palladio's cathedral door.

But you were stuck there in the leaden sump
At the palace of Peggy Guggenheim,
That old, decrepit, vulgar Yankee frump.

IN DE NACHT

De muzikanten op het Marcusplein
Vertrokken op het sein der beide Moren.
Je hoorde in de verte hun refrein
Versterven, evenals de klokketoren.

Er woei wat oud papier over de stenen.
Je zat verdekt in een der galerijen.
De lichten die het plein eerst nog beschenen
Verdwenen ook. Zacht glansden slechts de keien.

Toen klonk opeen een zingen van Sirenen.
Heel ijl. Heel hoog. De keien gingen dansen.
De Moren stortten neer. Er viel een piek.

Met golven sloeg het water om je benen.
Sirenes golden, floten om de transen,
Het vuur schoot loeiend uit de basiliek.

IN THE NIGHT

The street musicians on San Marco square
Departed at the signal from the two Moors.
You scarcely heard, borne on the distant air,
Their chorus' and the clock-tower's final tremors.

Over the stones there scurried scraps of paper.
In some quiet gallery you sat, unseen.
The lights that first had been the square's slim tapers
Went out. Only the cobbles softly gleamed.

Then all at once the Sirens were heard singing.
So rare. So high. The setts danced to a samba.
A pinnacle collapsed. The Moors were floored.

The waves slapped round your legs, now gently stinging,
The Sirens shrieked and whistled round the ramparts,
From the basilica a fire-gush roared.

CHAOS

1

Hem vliegen losse woorden naar de keel.
Een grenspaal. Vale paarden. Takkenbossen.
Oog. Krijt. Een legioen. Gevaar. Vuilgeel.
Ze dansen door het luchtruim. Zie ze hossen.

Hij kan er op papier niets mee verlossen
Wat lijkt op een gedicht. Verdomd. Niets past er.
Wat moet een woord als wolken naast kolossen?
Hij deponeert ze in zijn hoofd. Kadaster.

Het lijkt of ze voorgoed begraven zijn.
Maar vroeg of laat begint een dunne draad,
Gesponnen uit melancholie en pijn,

Van woord tot woord een weg te zoeken om
Een web te weven - stom en delicaat -
Waaruit ineens een vers valt. Als een bom.

2

Tussen de doodshoofden en steenkolossen,
Over een wilde steppe, wit van krijt,
Rijden de heksen met hun takkenbossen
Op vale paarden. Het is wintertijd.

Ze vrezen geen gevaar. De steppe is wijd.
Het krijt gaat over in vuilgele mossen.
En zomer is het. Langs de hemel schrijdt
Een legioen van lichte zonerossen.

Dan trekt de lucht weer dicht. De wolken dijen
Uiteen en krimpden, en een wervelwind
Tilt alles op. Omhoog stuivende keien
Verbrijzelen de paardeogen. Blind

Zijn ook de heksen nu. Ze razen voort.
Het is weer zomer. Het maakt geen verschil.
Van grenspalen heeft hier geen heks gehoord.
Het is alsof geen paard hier sterven wil.

3

Als alles raast en kolkt en kookt en spat
Houdt dan een woord als grenspaal nog wel stand?
Of springt de watergolf over de rand
Van het gedicht en maakt de bladzij nat?

Vliegt dan het boek dat dit gedicht bevat
Niet acrobatisch dansend uit uw hand,
Als door een windhoos opgetild, totdat
De inhoud zuigend losschiet uit de band?

Ontploft het vers, zodat uw hand verbrandt?
Zakt u met boek en al in een zwart gat?
De dichter is niet slechts een simulant
Maar hij verbeeldt zich ook nog wonder wat.

CHAOS

1

Loose words go for his throat before they're thought.
A border marker. Dun-hued horses. Faggot bundles.
Eye. A legion. Danger. Jaundiced. Chalk.
They dance through space. See all their leaps and tumbles.

On paper the joining formula's denied
To spawn some sort of poem. All wrong. Disaster.
The word colossi, what's it doing beside
Cloud? He files them both in his head. Cadaster.

It seems they're dead and buried - but in vain:
Sooner or later there's a thin thread spun,
Woven of melancholia and pain,

Seeking a path from word to word, one from
Which to form a web - delicate and dumb -
That lets a sudden verse drop. Like a bomb.

2

Among the stone-colossi and the death-heads,
Across a wild expanse of steppe, chalk-white,
The witches with their faggot bundles, breathless,
Steer dun-hued horses through the winter's night.

They fear no danger. Endless is the steppe.
The chalk now merges into jaundiced mosses.
The summer's come. There strides at heaven's lip
A legion of resplendent, sun-steed posses.

The air is thick once more. With clouds unfurling
And shrinking once again, with a whirlwind
That sweeps up all it finds. Boulders come swirling
At the horses' eyes and shatter them. Blind

Are the witches too, now. On they career.
Once more it's summer. They're all in one breath.
No witch has heard of border markers here.
Here it's as if no horse has wanted death.

3.

When all's a-splutter, seething, in a rage,
Can one word's boundary marker stem the tide?
Or will the wave of water override
The rim around the poem and wet the page?

And won't the book which comprehends the poem
Do aerial acrobatics out your hand,
As if caught by a twister, till the tome
Is vacuumed of its content's scattered strands?

And will the verse explode and burn your hand?
A black hole swallow you, with book and all?
The poet is not only one to sham -
He also fancies he is ten feet tall.

ARLEQUINO'S EI

1

Je kan een vers aantrekken als een broek:
Krap, ruim, op maat, zoals je bent gestemd.
Er is voor elke denkbare invalshoek
Een andere broek. (Er is één priesterhemd.)

Je neemt een bonte broek bij overmoed,
Een streepje-als het grilligheid beduidt.
Maar wit bij durf of gril, dat is ook goed.
Een dichter kan steeds alle kanten uit.

Hij kan, als hij de dood in zich voelt razen,
Een hymne schrijven op Edammer kazen,
Maar ook uitbarsten in een woest geschrei.

Of hij vergeet de smart. De kaas erbij.
Hij spot ermee en wringt zich door de mazen.
Hij schudt het van zich af en is weer vrij.

2

Stel, dat je een gedicht zou schrijven over
'n Ei, je liet dat ei met een verbale,
Fenomenale toverij door 't lover
Zweven, je liet het aan de einder dalen

En rijzen-een eivormig pompgemaal!
Je liet het ei ook steeds van kleur verschieten,
Dan geel, dan blauw. Of: op de eierschaal
Schilderde je een wilde pracht margrietten.

Het ei zou zwellen, slinken, alles kan
De dichter, o, hij maakt er met gemak
Zelfs iets volkomen oneiachtig van.

Een zieke man, een waaiervormig iets.
Het werd een krakeling, een damesfiets.
Maar 't vers was *niets* wanneer 't ei niet brak.

3

't Ei breekt. Wat doet de dichter met de dooier?
Hij hangt zich vol met krulwerk en guirlandes,
Als een versierde meiboom. Maar dan mooier.
Hij danst een samba en een sarabande.

Hij speelt voor koning en hij speelt voor schooier.
De bloemen wiegen mee, vogels ontploffen
Boven zijn hoofd, de rooie zon wordt rooier.
Steeds weet hij zich weer anders op te doffen.

Hij speelt voor schout bij nacht en erfgooyer.
Hij speelt voor dit, voor dat. Hij gaat tekeer.
Zijn ogen worden rond als kersepitten,

En van zijn lippen rolt gekwinkeleer.
Hij denkt aan alles, maar vergeet de dooier
En gaat er, uitgedanst en wel, op zitten.

HARLEQUIN'S EGG

1

Verse can be pulled on like a pair of pants:
Tight, loose, to size, to suit your mood the while.
There are for each imaginable stance
Yet other pants. (Priest's garb is unistyle.)

When reckless - jazzy coloureds are your pick.
A thin stripe - when capricious - lends you flair.
Though white for whims or daring's also slick.
A poet cuts a figure everywhere.

He can, if death his poet's heart sore squeezes,
Compose a solemn hymn on Edam cheeses,
Though also wildly weep in his distress.

Or he forgets the pain. The cheese, no less.
Makes fun of it, as through the nets he eases.
He shrugs it off, is free once more from stress.

2

Let's say you want to write a poem about an
Egg, you would let that egg, with quite astounding,
Sounding magic, float through woods to outer
Reaches, where you'd let it - like a confounding,

Egg-shaped pumping-engine - dip and soar!
You'd alternate egg-colour in confusion -
Now blue, now yellow. Or: on its shell-floor
You'd paint great marguerites in wild profusion.

The egg would wax and wane, the poet can
Do all - for him it's just a piece of cake
To make uneggy what as egg began.

A sickly man, a fan-shaped host of spikes.
And then a cookie, or a lady's bike.
No *real* verse, though - unless the egg should break.

3

It breaks. The yolk's no joke - what does the poet?
He festoons frills and garlands round his person,
Like some decked maypole. Lovelier still - to show it
He sarabandes and does his samba version.

He plays for monarch and he plays for beggar.
The flowers sway with him, birds explode in flashes
Above his head, the reddish sun glows redder.
He finds a way to flaunt a feast of fashions.

At night he plays for bailiff and for debtor.
He plays for this and that - the ranting male.
His eyes turn red as cherry-stones - uncanny -

And he's now warbling like a nightingale.
He thinks of everything, the yolk excepted,
And, tired from dancing, parks on it his fanny.

Wat doe je met een eivlek op je gat?
 Je kijkt bedremmeld, voelt je ietwat nat.
 Je moet maar zwijgen. Je had liever dat
 Er op je kont geen vlek gezeten had.

Waarom verdween dat ei niet in het niets?
 Het werd toch met gemak een damesfiets?
 En was het soms geen waaiervormig iets?
 Nu hangt er zo'n versiersel aan je fiets.

Je voelt nu, in je broek met gele stippen,
 Slechts achternagezeten door wat kippen,
 Wat het betekent om een zot te zijn.

Je moet je malle fratsen nu maar staken.
 Je moet je broek uittrekken, harlekijn,
 En voortaan moet je naakt je verzen maken.

What do you do, with egg-stain on your bum?
 You feel so sticky, look a little glum.
 And mum's the word. For if no stain had come
 To grace your arse, it would have been such fun.

Why did the egg not vanish in a trice?
 Why such a cinch to make a lady's bike?
 Wasn't it too a fan-shaped host of spikes?
 And now there's this adornment on your bike.

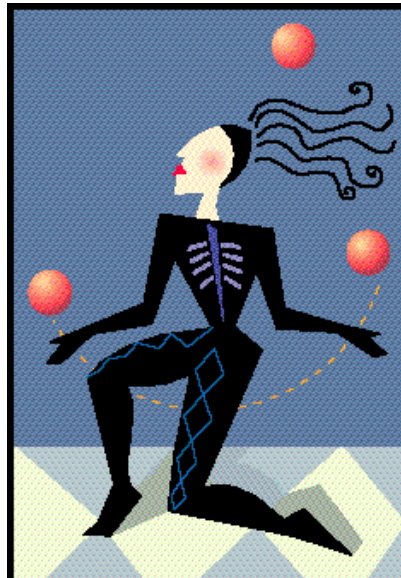
You still feel, in your pants with yellow pickings,
 Now only fancied by some rangy chickens,
 Just what a silly idiot you have been.

You'd best give up your antics - what a curse!
 You'd better take your pants off, Harlequin,
 And in the buff in future write your verse.

**DE STENEN VAN
VENETIË**

CHAOS

ARLEQUINO'S EI

**THE STONES OF
VENICE**

CHAOS

HARLEQUIN'S EGG

GERRIT KOMRIJ

Translated by
John Irons
November 1997